

MAHALLA SHAROITIDA XOTIN-QIZLAR BANDLIGINI TA'MINLASHDA
XOTIN-QIZLAR FAOLLARINING O'RNI VA AMALIY FAOLIYATI

Nurmaxanova Munira Birlikbayevna

Ellikqal'a tumani "Jasorat" MFY xotin qizlar faoli:

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada mahalla sharoitida xotin-qizlar bandligini ta'minlash masalalari keng qamrovda tahlil qilinadi. Xotin-qizlar faollarining ayollarni ish bilan ta'minlash, kasb-hunarga yo'naltirish, tadbirkorlikni rivojlantirish va ijtimoiy himoyani kuchaytirishdagi roli ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan yoritib beriladi. Shuningdek, mahallalarda xotin-qizlar bandligini oshirish bo'yicha mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: xotin-qizlar bandligi, mahalla, xotin-qizlar faoli, tadbirkorlik, ijtimoiy himoya, kasb-hunar.

KIRISH

Bugungi kunda aholining, ayniqsa xotin-qizlarning bandligini ta'minlash ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ayollarning mehnat faoliyatida ishtirok etishi nafaqat ularning moddiy farovonligini oshiradi, balki oilaning mustahkamligi, farzandlar tarbiyasi va jamiyat barqarorligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasida xotin-qizlar bandligini oshirish bo'yicha tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ushbu jarayonda mahalla instituti va undagi xotin-qizlar faollari muhim o'rin tutadi. Chunki xotin-qizlar faollari ayollarning ijtimoiy holatini, ehtiyojlarini va muammolarini eng yaxshi biluvchi subyekt sifatida ularni ish bilan ta'minlashga ko'maklashadi. Shu bois, mahalla sharoitida xotin-qizlar bandligini ta'minlashda xotin-qizlar faollarining o'rni va faoliyatini ilmiy jihatdan tahlil qilish dolzarb masaladir.

Asosiy qism

1. Xotin-qizlar bandligining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati

Xotin-qizlar bandligi jamiyat rivojida muhim ahamiyatga ega bo'lib, u ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy o'sishga xizmat qiladi. Band ayol o'z oilasining moddiy ta'minotiga hissa qo'shadi, ijtimoiy faolligi oshadi va jamiyat hayotida faol ishtirok etadi. Bundan tashqari, ayollarning bandligi kambag'allikni qisqartirish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash va inson kapitalini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi.

Mahalla sharoitida xotin-qizlar bandligi masalasi alohida e'tiborni talab qiladi. Chunki ayrim ayollar turli sabablar, jumladan, oilaviy sharoit, malakaning yetishmasligi yoki ish o'rinlarining cheklanganligi tufayli mehnat bozorida faol ishtirok eta olmaydi. Aynan shu jarayonda xotin-qizlar faollari muhim ko'makchi sifatida maydonga chiqadi.

2. Mahallada xotin-qizlar faollarining bandlikni ta'minlashdagi vazifalari

Xotin-qizlar faollari mahallada ayollar bandligini ta'minlashga qaratilgan bir qator muhim vazifalarni bajaradi. Ular, avvalo, band bo'lmagan ayollarni aniqlash, ularning ehtiyoj va qiziqishlarini o'rganish bilan shug'ullanadi. Shundan so'ng ayollarni kasb-

hunarga yo'naltirish, o'quv kurslari va treninglarga jalb etish bo'yicha tashabbuslar ilgari suradi.

Xotin-qizlar faollari quyidagi yo'nalishlarda faoliyat olib boradi:

- band bo'lmagan va ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollar ro'yxatini shakllantirish;
- ayollarni kasb-hunar o'rganishga yo'naltirish;
- tadbirkorlik faoliyatini boshlashga ko'maklashish;
- davlat va nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish;
- uy sharoitida ishlash imkoniyatlarini yaratish.

Mazkur faoliyat ayollarning bandligini oshirish va ularning ijtimoiy faolligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

3. Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda xotin-qizlar faollarining roli

Ayollar tadbirkorligi xotin-qizlar bandligini ta'minlashning samarali shakllaridan biri hisoblanadi. Mahalla sharoitida xotin-qizlar faollari ayollarni kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikka jalb etishda muhim rol o'ynaydi. Ular tadbirkorlik g'oyalarini shakllantirish, kredit va grantlar haqida ma'lumot berish, hujjatlarni rasmiylashtirishda maslahatlar berish orqali ayollarga amaliy yordam ko'rsatadi.

Amaliy tajriba shuni ko'rsatadiki, xotin-qizlar faollari tashabbusi bilan tashkil etilgan oilaviy tadbirkorlik loyihalari mahallada yangi ish o'rinlarini yaratishga va ayollar daromadini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu esa mahallaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

4. Mahallalarda xotin-qizlar bandligini ta'minlashda mavjud muammolar

Shu bilan birga, mahalla sharoitida xotin-qizlar bandligini ta'minlash jarayonida qator muammolar mavjud. Jumladan:

- ayrim ayollarning kasbiy malakasi yetarli emasligi;
- moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatining cheklanganligi;
- oilaviy majburiyatlar sababli ish bilan band bo'lish imkoniyatining cheklanishi;
- axborot yetishmasligi.

Mazkur muammolar xotin-qizlar faollari faoliyatini yanada takomillashtirishni va tizimli yondashuvni talab etadi.

Tahlil va muhokama

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, xotin-qizlar faollari faol ishtirok etgan mahallalarda ayollar bandligi sezilarli darajada oshgan.

Kasb-hunar o'rganish va tadbirkorlikka jalb etilgan ayollar o'z ijtimoiy mavqeini mustahkamlamoqda. Shu bois, xotin-qizlar faollari faoliyatini bandlik siyosatining muhim tarkibiy qismi sifatida qarash maqsadga muvofiqdir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, mahalla sharoitida xotin-qizlar bandligini ta'minlashda xotin-qizlar faollarining roli beqiyosdir.

Ular orqali ayollarni kasb-hunarga yo'naltirish, tadbirkorlikni rivojlantirish va ijtimoiy himoyani kuchaytirish mumkin.

Kelgusida xotin-qizlar faollari faoliyatini qo'llab-quvvatlash va ularning imkoniyatlarini kengaytirish jamiyat rivoji uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining xotin-qizlar bandligiga oid farmon va qarorlari.
3. Karimov A. Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishda ayollar bandligi. – Toshkent, 2020.
4. Abdurahmonov B. Mahalla va tadbirkorlik. – Toshkent, 2021.
5. Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqotlar to'plami. – Toshkent, 2022.